

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องหนังตะลุง: กรณีศึกษาตำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของหนังตะลุงตำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร องค์ประกอบของการแสดงหนังตะลุง และบทบาทความสัมพันธ์ของหนังตะลุงที่มีต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชนตำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

งานวิจัยฉบับนี้ อาศัยข้อมูลพื้นฐานจากการศึกษาเอกสาร การค้นคว้าจากระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนการสังเกตแบบมีส่วนร่วม เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหนังตะลุงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ มีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตการวิจัย
 - 1.1 ด้านเนื้อหา
 - 1.2 ด้านวิธีวิจัย
 - 1.3 ด้านระยะเวลา
 - 1.4 ด้านพื้นที่วิจัย
 - 1.5 ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย
 - 2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 2.3 การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล
 - 2.4 การนำเสนอผลการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเรื่อง หนังตะลุง: กรณีศึกษาตำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงการศึกษาภาคสนาม โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงานแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา

ศึกษาเอกสาร (Documentary Study) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดในการศึกษาดังต่อไปนี้

2. ด้านวิธีวิจัย การวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

3. ด้านระยะเวลาทำการวิจัย

ผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าตั้งแต่ เดือน ตุลาคม 2555 จนถึง เดือนเมษายน 2556

4. ด้านพื้นที่วิจัย

พื้นที่ในการวิจัยผู้วิจัยได้เลือกตำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

5. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพในกลุ่มของประชากรในชุมชนตำบลไผ่รอบ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

5.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก บุคคลที่อยู่ในคณะเช่น นายหนัง และนักดนตรี ได้แก่

5.1.1 นายพงศ์เดชภักดิ์เดชอุ่ม นายหนังตะลุง คณะวัลลภน้อย บ้านเลขที่ 11 หมู่ 7 ตำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

5.1.2 นายเขียน สิงห์ลือ นายหนังตะลุง คณะทอวันทอง บ้านเลขที่ 83 หมู่ที่ 1 ตำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

5.1.3 นายสุรเชษฐ์ ศรีบุญธรรม ลูกเขยนายรพ แห่เมือง คณะวัลลภน้อย บ้านเลขที่ 11 หมู่ 7 ตำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

5.1.4 นางหนู่น แห่เมือง ภรรยานายรพ แห่เมือง คณะวัลลภน้อยบ้านเลขที่ 11 หมู่ 17 ตำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

5.1.5 นายสมคิด สิงห์ลือ ลูกชายนายเขียน สิงห์ลือ นายหนังตะลุง คณะทอวันทอง อยู่บ้านเลขที่ 83 หมู่ที่ 1 ตำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

5.1.6 นายธน ชูพันธ์ บ้านเลขที่ 2 หมู่ 17 ตำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ตำแหน่ง เป่าปี่

5.1.7 นายสมศักดิ์ เจสะชา บ้านเลขที่ 4 หมู่ 4 ตำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ตำแหน่ง ตีกลองหนังตะลุง

5.1.8 นายเกิด เจสะชา บ้านเลขที่ 4 หมู่ 4 ตำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ตำแหน่ง มีอกลอง

5.1.9 นายประโลม สิงห์ลอ บ้านเลขที่ 20 หมู่ที่ 1 ตำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ตำแหน่ง ช่าง ฉาบ

5.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลรอง (บุคคลที่มีความรู้ทางด้านศิลปวัฒนธรรม จังหวัดพิจิตร) ได้แก่

5.2.1 นายอำพล เพ็ญศรี นักวิชาการวัฒนธรรม 7 ว. สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดพิจิตร

5.2.2 นางทิพวรรณ งามพาดิษยกิจ นักวิชาการวัฒนธรรม 6 ว. สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดพิจิตร

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

- 1.1 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง
- 1.2 เทปบันทึกเสียง
- 1.3 วีดิทัศน์บันทึกการแสดง
- 1.4 กล้องถ่ายรูป
- 1.5 สมุดบันทึก

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ยึดหลักการเก็บข้อมูลที่มีลักษณะสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย และสามารถตอบคำถามของการวิจัยได้ตามที่กำหนดไว้ ซึ่งมีวิธีการเก็บข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เป็นการศึกษาจากเอกสารที่มีความเกี่ยวข้องกับแนวคิด ประกอบด้วย เกี่ยวกับการเกิดและคงอยู่ของวัฒนธรรมพื้นบ้าน แนวคิดเกี่ยวกับการผสมผสานทางวัฒนธรรม แนวคิดทฤษฎีทางการศึกษาเชิงประวัติศาสตร์ท้องถิ่น แนวคิดเรื่องศิลปะกับสังคม แนวคิดการเปลี่ยนแปลงของหนังตะลุงในปัจจุบัน แนวคิดการจำแนกตามโครงสร้างของการแสดง โดยทำการค้นคว้าหนังสือ ตำรา วิทยานิพนธ์ จากสถาบันทางการศึกษาต่างๆ นอกจากนี้ยังค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต ประชาชนและบุคคลที่มีความรู้ด้านดนตรีพื้นบ้าน เป็นต้น

2.2 เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยสัมภาษณ์ผู้ที่มีความรู้และมีประสบการณ์ในการแสดงหนังตะลุงตำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตรผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ทั้งแบบเป็นทางการ และแบบไม่เป็นทางการ

2.3 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลอาศัยข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจากการสังเกตการสัมภาษณ์มาใช้ในการวิเคราะห์และอภิปรายผลในลักษณะของการพรรณนาวิเคราะห์ ในประเด็นต่อไปนี้

2.3.1 ประวัติความเป็นมาหนังสือตลิ่งต่ำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

1) วิเคราะห์ประวัติความเป็นมาของหนังสือตลิ่งต่ำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ว่ามีแหล่งกำเนิดและมีความเป็นมาอย่างไร

2) วิเคราะห์ประวัติความเป็นมาของหนังสือตลิ่งต่ำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ตลอดจนการอพยพย้ายถิ่นฐานว่ามีการเชื่อมโยงของวัฒนธรรมที่ติดตัวมากับชุมชนและการดำเนินชีวิตของคนในสังคมอย่างไร

2.3.2 องค์ประกอบของการแสดงหนังสือตลิ่งต่ำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

1) ศึกษาการแสดงหนังสือตลิ่งต่ำบลไผ่รอบ รวมไปถึงองค์ประกอบของการแสดงหนังสือตลิ่งต่ำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

2) ศึกษาการแสดงหนังสือตลิ่งต่ำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ตามโครงสร้างและขั้นตอนในการแสดงตั้งแต่ต้นจนจบการแสดง ว่ามีลำดับและขั้นตอนการแสดงอย่างไร

2.3.3 บทบาทความสัมพันธ์หนังสือตลิ่งต่ำบลไผ่รอบที่มีต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชนตำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

วิเคราะห์ถึงบทบาทความสัมพันธ์ของหนังสือตลิ่งต่ำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร กับวิถีชีวิตของชุมชนว่าเป็นอย่างไรท่ามกลางวัฒนธรรมสมัยใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมในปัจจุบันอันน่าจะไปสู่การอนุรักษ์และพัฒนาหนังสือตลิ่งต่ำบลไผ่รอบให้เหมาะสมต่อไป

2.4 การนำเสนอผลการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการศึกษาเรื่อง เพื่อศึกษารูปแบบของการแสดงหนังสือตลิ่งต่ำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร และเพื่อศึกษาบทบาทของหนังสือตลิ่งต่ำบลไผ่รอบที่มีต่อชุมชนตำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเน้นการศึกษาข้อมูลภาคสนาม และใช้ข้อมูลเอกสารประกอบ โดยเรียบเรียงเนื้อหาเป็นบท ดังนี้

2.4.1 บทนำ

2.4.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.3 วิธีดำเนินการวิจัย

2.4.4 หนังสือตลวงหนังสือตลวงตำบไล้ไร่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

2.4.5 บทบาทของหนังสือตลวงตำบไล้ไร่รอบที่มีต่อชุมชนไร่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง

จังหวัดพิจิตร

2.4.6 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ